

Certifikace lesů

I. Myšlenka certifikace

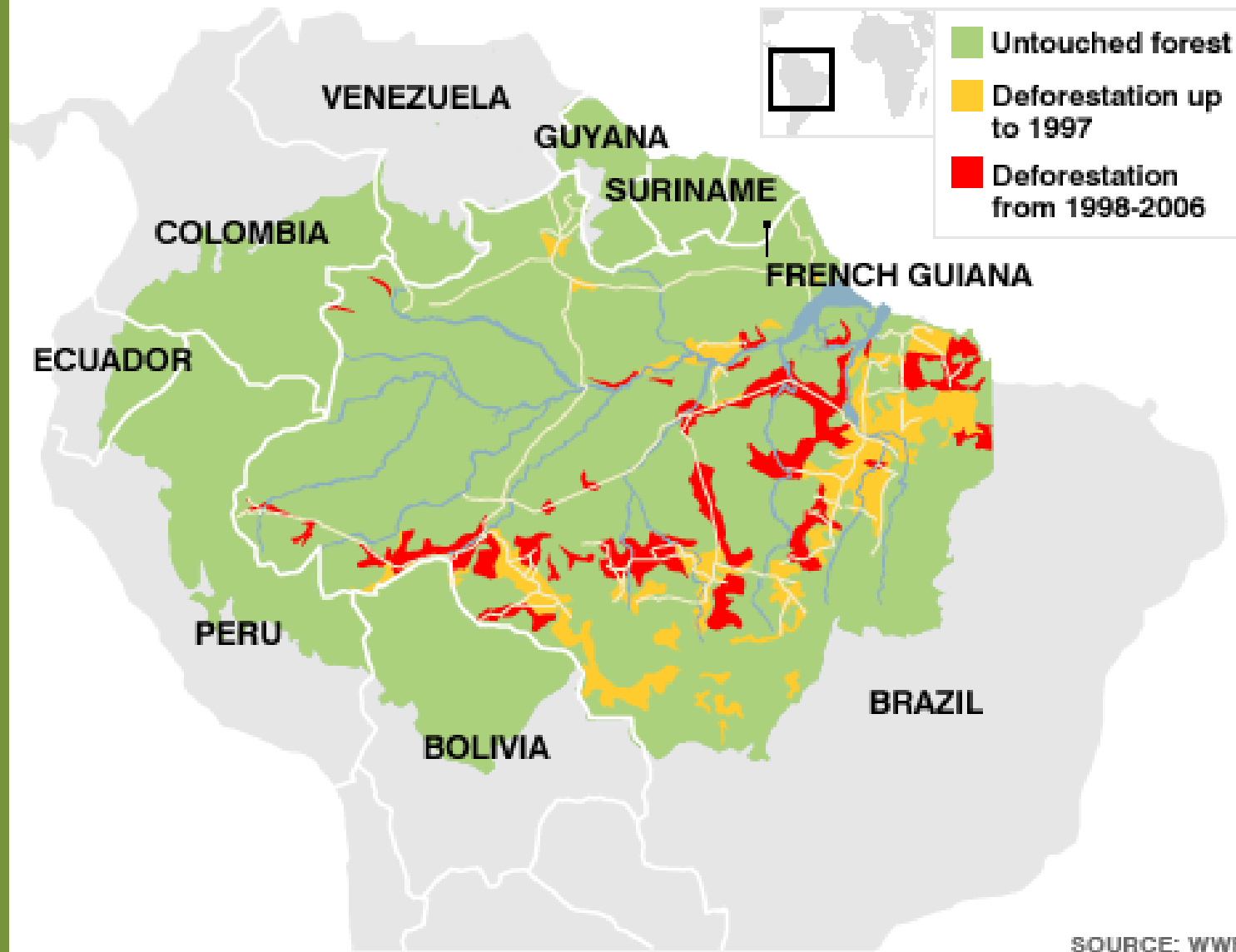
- V posledních desetiletích vzrůstá tlak rostoucí části veřejnosti - spotřebitelů a zpracovatelů dřeva na vlastníky lesů, aby respektovali principy TUH v lesích
- Dodržování principů by mělo být z důvodu důvěryhodnosti ověřeno zcela nezávislou třetí stranou
- Důvodem pro realizaci takovéto certifikace je i zájem vlastníků lesů, distancovat se od globálního ničení lesů
- Zejména v ekonomicky méně rozvinutých částech světa je využívání lesů vzdáleno principům trvalé udržitelnosti

<http://www.childrenoftheamazon.com/author/kevin/>

http://www.amazonrainforestnews.com/2011_12_01_archive.html

AMAZON RAINFOREST

<http://geographicalconcepts.wikispaces.com/Deforestation+in+the+Amazon+rainforest>

- Málokterá firma „**zezelená**“ **dobrovolně** – je to samozřejmě reakce na společenskou realitu za účelem konkurenceschopnosti výrobků!!!

II. Historie certifikace lesů

- **Koncem 70. let 20. století se v různých lidských činnostech – výroba a prodej obilí, zeleniny a potravin - začaly organizovat kontrolní certifikační systémy nezávislými organizacemi, které :**
  - rozšířily okruh hodnocení a kontroly výrobků o environmentální složku
  - začaly nahrazovat chybějící zákony a kontrolu (to ponejvíce v případě rozvojových zemí)

- Jeden z prvních certifikačních systémů – **Forest Stewardship Council** dále (FSC) vznikl již v roce 1990
- Tento certifikační program se pokusil začátkem 90. let 20. století prosadit v Evropě (nepříliš úspěšně)
- Na rozjezd systému poskytly finance :
  - vlády Rakouska a Mexika,
  - holandská pobočka WWF
  - Fordova nadace

WWF - World Wildlife Fund/Světový fond na ochranu přírody

- *nezisková celosvětová organizace na podporu ochrany přírody*
- *vznikla v roce 1961*
- *založil biolog Julian Huxley, Peter Scott a holandský princ Bernhard*
- *na celém světě 42 národních poboček*
- *nejvýznamnější úspěchy:*
  - *vyhlášení národního parku Doñana ve Španělsku*
  - *záchrana přírody na Galapágách*
  - *zákaz obchodu se slonovinou*

FORDFOUNDATION

*Working with Visionaries on the
Frontlines of Social Change Worldwide*

<http://www.fordfoundation.org/>

Fordova nadace (Ford Foundation) je soukromá nadace se sídlem v New Yorku založená v roce 1936 Edselem Fordem a Henrym Fordem. Kromě ústředí v New Yorku má i 12 mezinárodních kanceláří.

Např. v rozpočtovém roce 2007 oznámila:

- majetek v hodnotě přes 13 miliard dolarů*
- schválení grantů v hodnotě 530 miliónů dolarů*

- Odborné lesnické a dřevařské instituce se v certifikačním systému stavěly nejdříve do vyčkávací pozice až do října roku 1997, kdy na Světovém lesnickém kongresu v turecké Antalyi byla poprvé ustanovena pracovní skupina zabývající se certifikací lesů

III. Podstata certifikace lesů a spotřebitelského řetězce dřeva

- Certifikace lesů je postup, v jehož průběhu nezávislá třetí strana (tzv. certifikační autorita) provádí:
  - hodnocení, zda **vlastník lesů hospodaří na základě ekologických, ekonomických a sociálních standardů stanovených před zahájením vlastní certifikace**
  - tj. zda jsou lesy obhospodařované v souladu s **požadavky TUH v lesích dané platnou technickou normou** a vydává o výsledku tohoto hodnocení **písemné osvědčení (certifikát)**
  - činnost spojená s hodnocením tohoto hospodaření se nazývá **certifikační audit**

Příklad certifikátu pro slovenskou společnost SHP Harmanec, a. s.

The Rainforest Alliance

SHP HARMANEC, A.S.

Harmanec, 976 03
Slovakia

IS CERTIFIED FOR FOREST STEWARDSHIP COUNCIL
CHAIN-OF-CUSTODY AND CONTROLLED WOOD

Certificate Registration Code: SW-COC-004873
SW-CW-004873

Valid from: May 11, 2010 to May 10, 2015

CERTIFICATE SCOPE:

Multi-site Chain-of-Custody/Controlled wood certificate based on FSC-STD-40-003 and FSC-STD-40-004/ FSC-STD-40-005. The certificate scope is representative of the network of Participating Sites as listed on fsc.info.org. Additional details regarding the certificate scope, including products and species, are found at fsc.info.org.

Jon Jickling
Director

SmartWood Program of the Rainforest Alliance
65 Millet Street, Suite 201, Richmond, Vermont USA 05477

SMARTWOOD IS A PROGRAM OF THE RAINFOREST ALLIANCE
ACCREDITED BY THE FSC

This certification was conducted in collaboration with NEPCo, a partner organization to the FSC accredited Rainforest Alliance.

This certificate is not evidence that a product is FSC-certified; additional documentation is required from the certificate holder.

This certificate and annex is the property of the SmartWood program of the Rainforest Alliance. Upon suspension or termination of your certification or reissue of your certificate, this certificate and annex must be returned to SmartWood.

ACCREDITED
FSC-ACC-004
© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

The Rainforest Alliance

ANNEX TO CERTIFICATE REGISTRATION CODE
SW-COC-004873
SW-CW-004873

This certificate includes the following Participating Sites:

Site Name	Address	Country
SHP Harmanec, a.s.	Harmanec, 976 03	Slovakia
SHP Slavošovce a.s.	Slavošovce 298 Slavošovce, 049 36	Slovakia
SHP CELEX, a.d.	Veljka Mladjenovica bb, Banja Luka	Bosna a Hercegovina

- Certifikované lesy mají význam pouze tehdy, když je **informace o původu certifikované suroviny** přesvědčivým a důvěryhodným způsobem **předávána dále** prostřednictvím tzv. **spotřebitelského řetězce dřeva (chain of custody C-o-C)** a to od okamžiku těžby v lese až po finální výrobek
- V praxi se toho dosahuje **kontrolou jednotlivých článků tohoto řetězce** od zpracovatelského průmyslu po obchodní sféru, při níž se zjišťuje, zda tyto firmy při své činnosti **používají dříví, které pochází z certifikovaných lesních zdrojů**
- Toto se pokládá za **jeden z možných tržních nástrojů určených pro podporu principů TUH** v lesích

- Certifikovaný výrobek označený logem se používá jako signál, že se výrobce přihlašuje k určitým kvalitativním požadavkům, které jsou v souladu s principy TUH
- Přítomnost příslušného loga na výrobku poskytuje kupujícímu záruku, že výrobek pochází z lesů obhospodařovaných trvale udržitelným způsobem a tím nijak nepoškozuje životní prostředí

<http://www.marimex.cz/clanky/certifikat-fsc/>

<http://cartoncraftinc.com/certifications>

- Audit probíhá na základě písemné smlouvy mezi vlastníkem lesa, který o certifikaci žádá, a akreditovanou certifikační firmou

IV. Certifikační systémy

- Z mnoha národních i mezinárodních systémů certifikace lesů mají v ČR praktický význam pouze dva systémy:

- [1\) FSC \(Forest Stewardship Council\)](#)

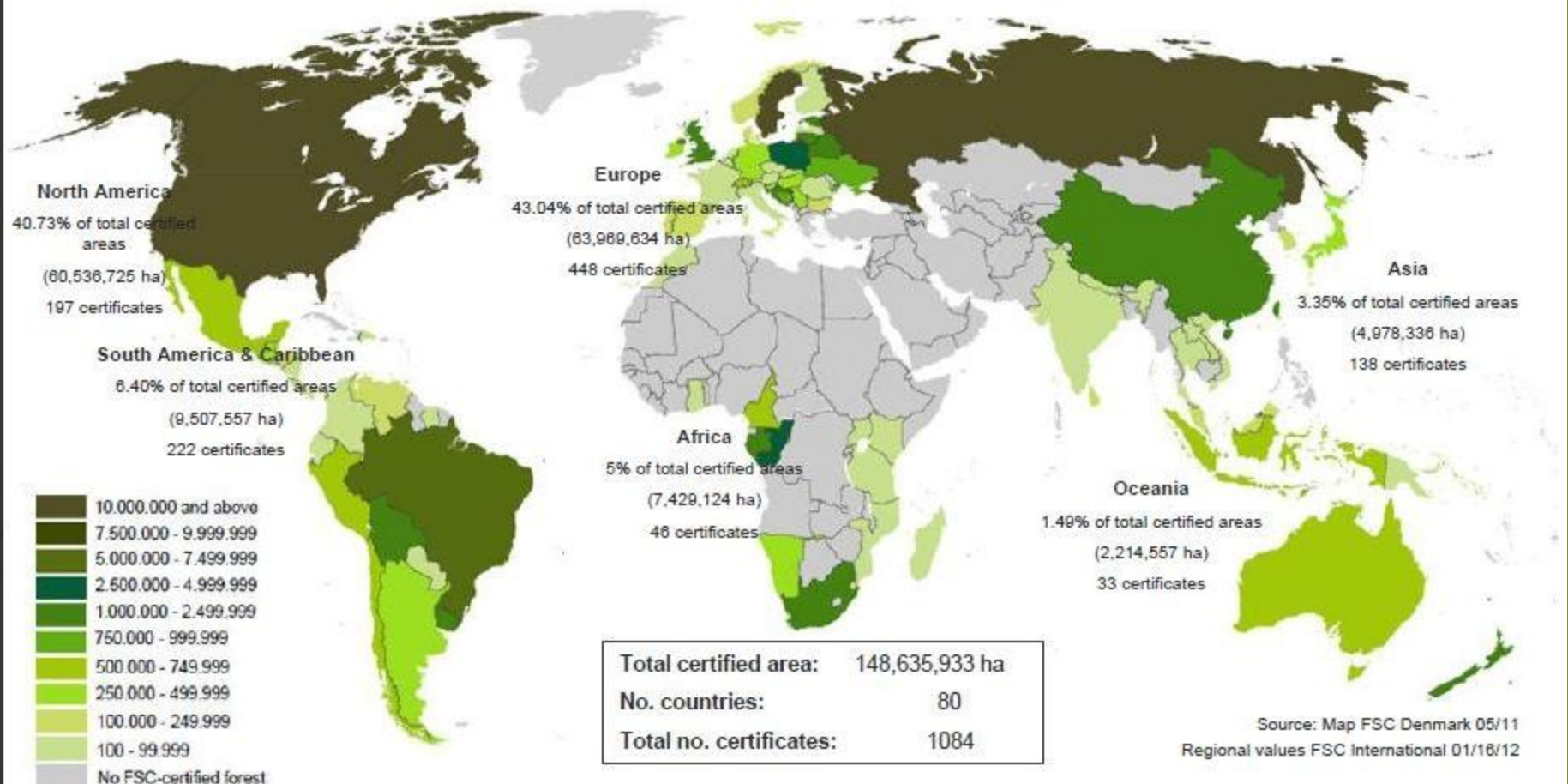
- Založen v **1993**
- Standardy FSC založeny na **deseti základních principech** rozdělených do kriterií
- V případě neexistence **národního dokumentu** jsou lesy přechodně certifikovány podle **mezinárodních standardů**
- Tyto principy představují **dohodu** dosaženou v této oblasti ze strany **různých ekologických hnutí**
- Rozloha lesů certifikovaných dle FSC je **více než 148 mil. ha v 80 zemích světa**
- Počet firem certifikovaných spotřebitelským řetězcem dřeva je **cca 22 000**

- FSC je financován:
  - dobročinnými organizacemi
  - z vládních darů
  - členskými a akreditačními příspěvky
- Pro uchování relativní nezávislosti, nepřijímá hlavní kancelář FSC peníze od průmyslových firem
- Sídlo FSC v Bonnu v Německu
- FSC je řízeno volenou radou, sestávající z lidí z oblasti průmyslu, ekologických organizací, zástupců domorodých obyvatel a dalších

Stav certifikace v systému FSC - únor 2012

Global FSC certified forest area: by region

- [Mapa obchodů](#) v Královéhradeckém kraji prodávajících výrobky s certifikáty FSC

- **Certifikáty FSC v České republice**
- Lesní majetky certifikované systémem FSC = celkem 50 000 ha
- **Např.:**
  - ŠLP MZLU Masarykův les, Křtiny
  - Správa KRNAP
  - Sdružení obecních a soukromých lesů Svitavy
  - Lesní správa Lány
  - Hlavní město Praha
- Počet certifikovaných spotřebitelských řetězců (C – o – C) = 91
- **Např.:**
  - AGOS BIO, a.s., Bukovina
  - Bohemia Sport Trade, spol. s r.o., Horažďovice
  - Bučovická pila, s.r.o., Bučovice
  - Carman, a.s., Uničov
  - CPI Moravia Books s.r.o., Pohořelice

- FSC samo neprovádí certifikaci výrobků, má mandát poskytovat akreditaci a sledovat certifikátory

- V praxi velmi těžce splnitelné podmínky a neúměrného akreditačního poplatku vedly k založení Pan European Forest Certification Council - PEFC – Rady celoevropské certifikace lesů

- **2) PEFC (Programme of the Endorsement of Forest Certification Schemes)**
- **Založen v roce 1999**, vychází z definic TUH v lesích daných **6 základními kritérii** přijatými na **ministerských konferencích** na ochranu lesů v Evropě
- V počátcích byly u vzniku **asociace soukromých vlastníků lesů**
- PEFC poskytuje společný rámec na **vzájemné uznávání nezávislých národních certifikačních systémů**
- Rozloha lesů certifikovaných podle dosud uznaných systémů dosáhla **více než 232 mil. ha v 34 zemích světa**
- Počet firem certifikovaných spotřebitelským řetězcem dřeva je **7600**

Members; Endorsed Systems; Distribution of Certificates

International Stakeholder Members

- Building and Wood workers' International (BWI)
- Confederation of European Forest Owners (CEFO)
- Confederation of European Paper Industries (CEPI)
- Earth Focus Foundation
- European Network of Forest Entrepreneurs (ENFE)
- European Tissue Symposium (ETS)
- International Family Forestry Alliance (IFFA)
- Metsälitto Group
- StoraEnso

2

- Endorsed national member
- Non-endorsed national member
- ha: hectares
- CoC: Chain of Custody certificates
- TCA: Total Certified Area

- Společně s ČR byly v této organizaci **jako zakládající zastoupeny** Rakousko, Německo, Švýcarsko, Francie, Španělsko, Portugalsko, Belgie, Dánsko, Irsko, Norsko, Švédsko, Finsko, Lotyšsko
- **PEFC sídlí v Ženevě ve Švýcarsku a řídí tzv. národní komitáty**

- **Certifikáty PEFC v České republice**
- **Lesní majetky certifikované systémem PEFC = celkem 1 900 000 ha**
- **Např.:**
  - Česká lesnická akademie Trutnov
  - Česká zemědělská univerzita Praha
  - Vojenské lesy a statky s. p.
  - Lesy České republiky s. p.
- **Počet certifikovaných spotřebitelských řetězců (C – o – C) = 231**
- **Např.:**
  - Česká lesnická akademie Trutnov
  - České dřevařské závody Praha
  - Hradecká lesní a dřevařská společnost a. s.

CERTIFIKAČNÍ ORGÁN CSQ-CERT
PŘI ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO JAKOST

akreditovaný podle ČSN EN ISO/IEC 17021:2007 Českým institutem
pro akreditaci, o.p.s. a vedený pod registračním číslem 3081

vydává

CERTIFIKÁT

shody systému environmentálního managementu s požadavky

ČSN EN ISO 14 001:2005

společnosti

Česká lesnická akademie Trutnov
- střední škola a vyšší odborná škola

Lesnická 9, 541 11 Trutnov, Horní Předměstí

IČ: 60153296

Předmět certifikace:

Pěstební činnosti

Nákup, těžba, manipulace a prodej dřevní hmoty

Místa spadající do certifikace:

středisko Školní poleší - K Bělidlu 478, 541 02 Trutnov

Registrační číslo certifikátu: 374/EMS/2009

Datum prvotní certifikace: 21.09.2009

Platnost od: 21.09.2009

Platnost do: 20.09.2012

Vedoucí střediska certifikace: Ing. Eliška Michálková

Certifikovaná společnost podléhá doзору certifikačního orgánu CSQ-CERT.
V případě zjištění závažné neshody vůči požadavkům normy
ČSN EN ISO 14 001:2005
může být platnost certifikátu pozastavena nebo zrušena.

- Organizací, která certifikuje hospodaření v lesích a C – o – C v ČR podle pravidel PEFC je [Bureau Veritas Certification Czech Republic](#)
- Jedná se o naši národní pobočku nejvýznamnější světové certifikační společnosti [založené roku 1828](#)

- **Seznam všech držitelů osvědčení o účasti v regionální certifikaci lesů, držitelích certifikátů spotřebitelského řetězce dřeva/lesních produktů a uživatelích loga PEFC vydaných v České republice [je uveden zde](#)**

V. Certifikace a její vývoj

- Rostoucí zájem o certifikaci ze strany zpracovatelských firem je stále ještě podstatně více spojen se snahou firem získat lepší přístup na trh a zvýšit svou konkurenceschopnost, než s jasnými důkazy o tom, že certifikace přispívá významnou měrou k zavádění principů TUH v těch oblastech, kde se nacházejí lesy ohrožené devastací
- Nutnost osvěty mezi zákazníky (např. [Nadace Dřevo pro život](#))

- **Počet výrobků** ze dřeva pocházejícího z certifikovaných lesů na trhu **pomalou zvyšuje**
- Tempo je výrazně pomalejší než jakým probíhá **rozšiřování rozlohy certifikovaných lesů** ve světě
- Vývoj tedy **nekopíruje potencionální nabídku** certifikované dřevní suroviny

- Většina obchodu s těmito výrobky je **koncentrována jen na některé trhy**
- Největší zájem o certifikaci projevují významné importérské země, západní Evropy (především Velká Británie, Nizozemsko, Německo a Rakousko), v menší míře i USA a Japonsko
- Poptávka po certifikovaných výrobcích je v současné době dána zejména výrobními, distribučními a obchodními řetězci, než vlastním zájmem spotřebitelů

- Hlavní úsilí se nyní přesouvá od certifikace hospodaření k certifikaci spotřebitelského řetězce dřeva
- Certifikační systémy uznávají fakt, že trvalá a efektivní komunikace je nutná ke zvýšení veřejného povědomí zejména u koncových spotřebitelů
- Certifikace lesů je
  - nástrojem ke zlepšení pozice dřeva jako obnovitelného zdroje suroviny
  - nástrojem na zlepšení image celého dřevozpracujícího odvětví
  - zlepšení hospodaření v lesích

VI. Český model certifikace

- Český model certifikace lesů (Czech Forest Certification Scheme – CFCS) vychází ze systému PEFC (Programme of the Endorsement of Forest Certification Schemes)
- PEFC je celosvětově nejrozšířenějším systémem
- Český model je rozdělen na dvě oblasti:
  - certifikaci TUH (certifikaci lesů)
  - certifikaci navazujících spotřebitelských řetězců (C – o – C)

VII. Spotřebitelský řetězec dřeva

- Každá organizace, která má certifikovaný spotřebitelský řetězec dřeva je oprávněna požádat o možnost používání „ekologické značky“ (loga PEFC)

- Původ dřeva může být sledován dvěma různými metodami:
  - používáním tzv. procentuálního modelu
  - prostřednictvím fyzické separace dřeva

- Používání procentuálního modelu se opírá o záznamy stavu zásob dřeva v každé fázi výrobního procesu
- Jakmile organizace dosáhne 70 % vstupu z certifikovaných zdrojů, může všechny své výrobky označit logem PEFC
- Při používání fyzické separace dřeva se každá dávka z certifikovaných lesů oddělí od ostatního dřeva v každé fázi výroby od těžby a přepravy až po přechodné uskladnění či zpracování

- Certifikace TUH je jen začátkem celého spotřebitelského řetězce
- Každý článek výrobního procesu potřebuje certifikát C-o-C, aby byl **certifikovaný původ dřeva sledovatelný až do finálního produktu**
- Výstupem auditu je vystavení certifikátu C-o-C

- Po úspěšném auditu C-o-C může tedy organizace **používat řízeným způsobem logo PEFC**, uvádějící buď, že výrobek:
  - „**pochází z lesů obhospodařovaných trvale udržitelným způsobem**“ (metoda fyzické separace)
  - „**podporuje trvale udržitelné hospodaření v lesích**“ (metoda procentuálního modelu)
- Kromě loga PEFC může organizace **řízeným způsobem používat i logo certifikační společnosti**, která nezávisle ověřila požadavky C-o-C
- **Logo** mezinárodně uznávané certifikační společnosti jen **podtrhuje globální platnost certifikátu C-o-C**

- **Rozsah auditu C-o-C se v jedné organizaci je v rozmezí 1-2 dnů**
- **V průběhu platnosti certifikátu (3 roky) je nutné provádět tzv. dozorové (kontrolní) audity s roční periodou**
- **Rozsah těchto auditů činí většinou 1 den**

IX. Přínosy certifikace C-o-C

- Umožňuje používání „ekologické značky“ (loga PEFC), které bude pro zákazníky (konečného spotřebitele) zárukou, že dřevo ve výrobku pochází z lesů obhospodařovaných TUH a má jasný a ověřený původ
- Jedná se v podstatě o nástroj k přesvědčení spotřebitele, že dřevo použité na výrobu pochází z „přijatelného“ lesnictví
- Organizace zabývající se ochranou ŽP představily tento typ certifikace jako nástroj nahrazující bojkoty spotřeby, kterých bylo využíváno k zabránění ničení tropických pralesů

- Zlepšení přístupu na trh a rozšíření možností v exportní oblasti - vzrůstající počet zákazníků a obchodníků již nyní vyžaduje pouze dřevo z certifikovaných lesů
- Zlepšení vztahů s veřejností, státními institucemi apod.
- Zvýšení podnikatelské důvěryhodnosti
- Zlepšení image celého dřevozpracujícího sektoru
- Podpora spotřeby dřeva a jeho lepší konkurenceschopnost
- Certifikace C-o-C vypovídá o morální vyspělosti organizace, které není lhostejný přístup k životnímu prostředí

X. Certifikace a ochrana ŽP

- Certifikace primárně není a nemůže být primárně nástrojem ochrany přírody, přestože má i v tomto směru důležitý a nezastupitelný efekt
- Certifikace má svou pozitivní doplňkovou úlohu pouze v celoplošně pojímaném systému ochrany přírody a krajiny

- Certifikace je jedním z mnoha nástrojů trvale udržitelného rozvoje, který propojuje tři základní roviny:
  - 1. ekonomickou - motivace vlastníků
  - 2. ochranu přírody a limitů, jež bychom v ní měli respektovat
  - 3. rozvoje svobodné občanské společnosti ve trojí podobě:
    - a) jako možnost **spotřebitelské volby v plně tržním prostředí**
    - b) jako **ochranu veřejného statku (lesa), resp. veřejného zájmu**
    - c) je **nástrojem osvěty a rozvíjení hodnot TUR**

Otázky:

1. Hlavní myšlenky certifikace
2. Kontrolní certifikační systémy nezávislými organizacemi – kdy, v jakých oblastech?
3. Význam certifikace pro rozvojové země
4. C – o – C?
5. Certifikační autorita
6. Certifikační audit
7. Certifikát
8. Význam loga pro FSC/PEFC pro zákazníky
9. FSC
10. PEFC

11. FSC - příklad certifikovaného lesního majetku
12. PEFC - příklad certifikovaného lesního majetku
13. Proč v Evropě neuspěl systém FSC?
14. Bureau Veritas Certification Czech Republic?
15. V jakém vztahu je vývoj certifikovaných výrobků a certifikovaných lesů?
16. Kdo nejvíce ovlivňuje poptávku po certifikovaných výrobcích?
17. Český model certifikace
18. Procentuální model
19. Model fyzické separace
20. Řízené používání loga PEFC
21. Přínosy certifikace C – o – C
22. Certifikace a ochrana ŽP
23. Jak certifikace ovlivňuje rozvoj svobodné občanské společnosti?

Zdroje:

- http://certification.bureauveritas.cz/homePage_frameset.html
- <http://si.vega.cz/clanky/co-je-certifikace-lesu/>
- <http://www.pefc.cz/pefc/index>
- <http://www.uhul.cz/ncc/index.php/>
- <http://www.cai.cz/>
- [http://www.pefc.cz/Dokumenty PEFC Ceska republika](http://www.pefc.cz/Dokumenty_PEFC_Ceska_republika)
- <http://www.fsc.org/fsc-locations.html>
- <http://register.pefc.cz/statistics.asp>
- <http://www.pefc.cz/drzitele>
- <http://www.drevoprozivot.cz/>